

Ο παππούς και η γιαγιά

Ο παππούς ήταν ένας μεγαλόσωμος άντρας, γεμάτος υγεία παρ' όλα τα εβδομήντα του χρόνια, κι ήταν γενναία καρδιά. Όλη τη ζωή του την πέρασε στα Κιμιντένια, μια σκληρή ζωή, ίσαμε που ν' αναστηθεί το υποστατικό¹. Ωστόσο απ' τη δύσκολη εκείνη ζωή το μόνο σημάδι που έμεινε ήταν βαθιές χαρακιές στο πρόσωπο του, τίποτ' άλλο. Στα γαλανά μάτια του βασίλευε παιδική αγαθότητα, και στα χείλη του, άμα γελούσε, έλαμπε η καλοσύνη του κόσμου. Σ' έναν πιστό κιαγιά² είχε αναθέσει την κυβέρνηση του υποστατικού· γι' αυτό μπορούσε όλη τη μέρα να είναι ντυμένος με τ' ακριβά τα ρούχα του από τσόχα, ραμμένα με την πιο αυστηρή παράδοση των Αϊβαλιωτών βρακάδων. Είχε μια απερίγραπτη ευαισθησία στο ντύσιμο του, και ποτές δε θυμούμαι να τον είδα αφρόντιστο όλα τα καλοκαίρια που ζούσαμε κι εμείς στο κτήμα. Δεν ήξερε διόλου γράμματα, γι' αυτό τον βοηθούσε στους λογαριασμούς η πιστή του συντρόφισσα, η γιαγιά μου. Φαίνεται πως όλες οι γιαγιάδες είναι τρυφερά πλάσματα, αλλά η δική μου ήταν το πιο γλυκό και το πιο ήμερο πρόσωπο μέσα σ' όλες τις γιαγιάδες του κόσμου. Πέρασε μαζί με τον παππού όλες τις πίκρες κι όλες τις δυσκολίες της ζωής, είδε πλάι του ν' ανασταίνονται από χρόνο σε χρόνο τα παιδιά, τα εγγόνια, τα δέντρα, τα κλήματα. Ένα μεγάλο μέρος απ' το έργο τούτο ήταν έργο της. Ωστόσο και στα βαθιά ακόμα γεράματα οι σχέσεις της με τον παππού μας μένανε βασισμένες στο ίδιο τυπικό των νεανικών τους χρόνων.

Ηλίας Βενέζης, *Αιολική γη*, εκδ. Βιβλιοπωλείον της Εστίας, Αθήνα 1999.

1. **υποστατικό**: αγρόκτημα
2. **ο κιαγιάς**: επιστάτης

Ποια στοιχεία παρουσιάζει ο συγγραφέας: α) για την εξωτερική εμφάνιση του παππού και β) για το χαρακτήρα του;

.....

.....

.....

.....

.....

Ποια στοιχεία παρουσιάζει ο συγγραφέας για το χαρακτήρα της γιαγιάς;

.....

.....

.....

.....

.....

«Ωστόσο και στα βαθιά ακόμα γεράματα οι σχέσεις της με τον παππού μας μένανε βασισμένες στο ίδιο τυπικό των νεανικών τους χρόνων.»

Γράψτε λίγα λόγια για το πώς καταλαβαίνετε αυτήν την πρόταση.

.....
.....
.....
.....
.....

Να βρείτε μέσα στο κείμενο και να γράψετε εδώ:

α. ένα ασύνδετο σχήμα **β.** μια παρατακτική σύνδεση **γ.** μια υποτακτική σύνδεση

.....
.....
.....
.....
.....

Να χαρακτηρίσετε **συντακτικά** τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου.

(Αν είναι αντικείμενο ή υποκείμενο ή κατηγορούμενο θα αναφέρετε σε ποιο ρήμα)

.....
.....
.....
.....

. Να ξαναγράψετε τις παρακάτω προτάσεις ενώνοντάς τες σε μία και χρησιμοποιώντας τους συνδέσμους των παρενθέσεων

α) Έφτασα καθυστερημένος. Πρόλαβα το συμβούλιο. [μολονότι]

.....

β) Συζητούσαν. Την έπιασαν τα κλάματα. [την ώρα που]

.....

γ) Θα ταξιδέψω τελικά με το τρένο. Θα φύγει τα ξημερώματα. [που]

.....

1. Διορθώστε τα ορθογραφικά λάθη των παρακάτω λέξεων: (ένα λάθος σε κάθε λέξη)

οικογένια:	_____	μητρότιτα:	_____	σινοικία:	_____
σύζηγος:	_____	παιδαγωγικός:	_____	πεδίατρος:	_____
νίφη:	_____	οικώτροφος:	_____	μητρόπολη:	_____

2. Αναγνωρίστε το είδος των παρακάτω υπογραμμισμένων, εξαρτημένων προτάσεων:

- A) Όταν άκουσε τη φωνή του, έβαλε τα κλάματα. (_____)
- B) Ρίξε λίγο νερό, ώστε ν' αραιώσει το διάλυμα. (_____)
- Γ) Ο μηχανικός ανέβηκε στο γιαπί, για να ελέγξει την πορεία των εργασιών. (_____)
- Δ) Αν πάρεις αυτό το δρόμο, θα βγεις κατευθείαν στην πλατεία. (_____)
- E) Ανησυχούσε πολύ, γιατί είχε καιρό να μάθει νέα του. (_____)
- Στ) Προτιμώ το ανάμεικτο παγωτό, που έχει διάφορες γεύσεις. (_____)

3. Να συμπληρώσετε τα κενά του παρακάτω κειμένου επιλέγοντας τον κατάλληλο σύνδεσμο από την παρένθεση:

(μόλις, και, μόλις, να, για να, λοιπόν, καθώς, ενώ, που, πως, όπως)

Οι ναυαγοί, _____ αντίκρισαν από μακριά τη στεριά, άρχισαν _____ συνειδητοποιούν _____ έχουν σωθεί. _____ όλες τις προηγούμενες μέρες βρίσκονταν σε κατάσταση σοκ, τώρα άρχισαν να συνέρχονται _____ ένιωθαν να τους πλημμυρίζουν αλλόκοτα συναισθήματα. Έτσι, _____, έβαλαν τα κλάματα. Τα νεύρα τους ήταν τόσο τεντωμένα, _____, _____ χαλάρωσαν, άρχισαν να κλαίνε από χαρά και συγκίνηση _____ γλίτωσαν από το θάνατο.

Οι γλάροι, _____ βουτούσαν _____ πιάσουν ψάρια, έμοιαζαν με λευκά κρίνα που άνθιζαν και ξεπρόβαλλαν μέσα από το νερό.

4. Ξαναγράψτε τις παρακάτω προτάσεις αντικαθιστώντας τις υπογραμμισμένες φράσεις με λέξεις σε γενική πτώση:

A) Φαινόταν στο πρόσωπό του η μελαγχολία από την ήττα.

B) Δουλεύει σε κατάσταση που πουλάει έπιπλα.

Γ) Το σπίτι όπου μένει ο πρέσβης βρίσκεται στο Ψυχικό.

Δ) Έφαγε μια σαλάτα με λαχανικά.

E) Ο κος Αποστόλου είναι καθηγητής που διδάσκει στο πανεπιστήμιο.

Στ) Το νερό που τρέχει από τη βρύση δεν είναι πόσιμο.

5. Να αντικαταστήσετε τις υπογραμμισμένες φράσεις των παρακάτω προτάσεων με αντωνυμίες σε γενική πτώση:

A) Πρότειναν στο Θοδωρή μια καινούρια δουλειά.

B) Κάνε σε μένα τη χάρη να φέρεις σε μένα λίγο νερό.

Γ) Είπαν στη Ράνια να παραιτηθεί.

Δ) Έχει ξανασυμβεί σε σένα κάτι τέτοιο;

Ε) Ένας κορμός δέντρου χρησίμευε σε αυτούς για κάθισμα.

6. Γράψτε μέσα στην παρένθεση το είδος της σύνδεσης των παρακάτω προτάσεων:

A) Να πάρεις τα λεφτά και να πας για ψώνια. (_____)

B) Άνοιξε το τετράδιο να γράφεις την άσκηση. (_____)

Γ) Ντύθηκε, στολίστηκε, βγήκε βόλτα στην παραλία. (_____)

Δ) Ούτε μου μιλάει ούτε με χαιρετάει. (_____)

Ε) Όταν περάσει ο καιρός, θα με θυμηθείς. (_____)

Στ) Αν θυμηθείς τη διεύθυνση, τηλεφώνησέ μου. (_____)

Ζ) Είτε έρθεις είτε δεν έρθεις εγώ θα πάω. (_____)